

1886-07-15

SENDER

Eline Lange

RECIPIENT

Joakim Skovgaard

FACTS

Document type:  
Letter

Mentioned people:  
Eline Lange  
Agnete Skovgaard  
Joakim Skovgaard

Archive:  
Mappe 48 nr. 20

TRANSCRIPTION

Mappe 48 brev nr. 20

d. 15 Juli 1886.

Kjære velsignede Joakim!

Gid jeg kunde finde de allerbedste Ord til at trøste og styrke og raade Dig med. Det har jo efter Dine sidste Breve og Telegrammet været os klart at Agnetes Sygdom er meget alvorlig. Efter min Erfaring og hvad jeg kan dømme efter Dine Beretninger er Ro og Stilhed det eneste eller vigtigste for hende; naturligvis med smaa Opmuntringer, at hun ikke skal fordybe sig i Grublerier. – Denne Trang til at gruble er hende jo saa ulig, ligesaavel som Utaalmodigheden, men begge Dele kommer naturligvis af den Sygdommen. Der hører en uendelig Taalmodighed til at pleje Syge, det passer mindst af alt til en higende Kunstner-Aand, men vi maa jo tage det, som Vorherre tilskikker. Du skal ikke ræsonere med hende eller tale for meget, naar hun kan finde sig i at ligge stille; tal helst

-2-

om ligegyldige og morsomme Smaating; - husk paa at en Syg maa behandles som et Barn. –

Du maa ikke tro at Fader eller jeg vil gjøre dig nogen Bebrejdelse, man skal lede længe for at finde saa kjærlig en Sjæl, som Din. Det gjør mig saa inderlig ondt at [hvis] Du har troet at mit Brev var fuldt af Bebrejdelser. Jeg skrev det i Spøg\* og var saa inderlig glad ved at tænke paa mine 2 søde Børn og havde saadan Tillid til, at alt var Glæde og vilde vedblive at være Glæde, hvad der angik Eder.

Vel har jeg jo hele Vinteren havt en lille Bagtanke af Ængstelse over alt det meget, som Agnete oplevede, og at det gik Slag i Slag passede ikke til vor langsomme Natur; ogsaa ængstede vi os noget for Rejsen, thi at se saa meget, tager paa Nerverne; men nu troede jeg jo at alt var vel overstaaet, og glædede mig over at I var i Ro paa det dejlige Sted. – Jeg gjentager, at jeg ikke vilde gjøre Dig Bebrejdelser, men maaske nok paa en spøgende Maade minde om

\*alt, hvad Du har skrevet i Spøg, har sikkert været fuldt forstaaet og vi have alle moret os inderligt derover. Kunde Du igjen skrive spøgefulde Breve!! –

-3-

Forsigtighed og Maadehold. Hvad Vinteren angaar, kan jeg jo bebrejde mig selv ikke at have brugt min moderlige Myndighed mere til at holde hende mere i Ro herhjemme; men og hvad Rejsen angaar, kunde vi

maaske ogsaa have gjort Dig det endnu mere indlysende, at Agnete er en sart Natur og at vi egentlig hele hendes Liv have gaaet lidt paa Naale overfor hende. Men sund har hun jo altid været og om Gud vil forunde os det! vil hun blive det igjen! Et Bevis paa hendes Sundhed er jo, at hun aldrig har ligget til Sengs, siden hun blev voxen. Stakkels Barn! Hvor hun maa være lidende, siden hun er utaalmodig! Agnete utaalmodig! Det har jeg aldrig oplevet; Utaalmodigheden maa naturligvis komme af hendes nervøse Sygdomstilstand. –

Karoline siger at Chinenen altid gjør de Syge helt ude af det, – jeg er en Hader af Medicin, men indseer jo at den ikke kan undværes i saa alvorlig en Sygdom. – Jeg kan godt forstaa, at Du kalder de andre Læger til, fordi Du er i Angest for Din inderlig kjære Hustru, men gjør det hende ikke nerveus med de mange? Lad hende dog endelig ikke tale et Ord

-4-

italiensk. Bed de rare italienske Piger at lade være at tale, naar de ere hos hende, kan hun ikke nøjes med Tegn. – Lad hende for alting ikke høre Dine el. mine Breve; det kan hun paa ingen Maade taale! – Gastrisk Feber kan være saa forskjellig, men er altid afskyelig. Min Søster Hanne har haft den og nogle Maaneder efter fik Faer den; han laa vist i 4-5 Uger og skjøndt Sygdommen begyndte sidst i Januar, var han knap sig selv i September. Han laa ogsaa altid og spekulerede over sin Sygdom. Han kunde være tilsyneladende bedre i flere Dage og blive helt daarlig igjen. Maven var for det meste nogenlunde i Orden, men det som plagede ham værst, var en tyk belagt Tunge og Hovedpine. Mon de Smerter i Halsen som Agnete har, ikke ogsaa er nerveuse? Det gjør mig saa ondt for hende med den Søvnløshed, det er saa pinagtigt. – Kjære kjære Joakim! hold nu modet godt oppe, det hjælper paa Agnete! hun maa paa ingen Maade mærke, at Du er forknyt; hvor svært det er, veed ingen bedre end jeg. – Mon en ulden Klud, dyppet i hed Eddike, ikke kunde trække Heden fra Hovedet. Den skal bindes om fødderne med et 3kantet Tørklæde, Eddikekluden lægges under Fodsaalerne, om Aftenen og tages af om Morgenens eller i Nattens Løb. Faaer hun ikke afsiet Ris med lidt Saft i, mon det ikke kan lokke, der kan ogsaa piskes Æg i. – Du skal naturligvis ikke skrive lange Breve, til os, det tager jo Din Tid fra

|Agnete. Skriv kun 2 Ord paa om hvordan det gaaer, saa ofte, Du kan. Stakkels kjære Børn! Gud være med Eder Dag og Nat! Er det rigtigt at tumle saa meget med hende, naar hun sveder, skifte saa tidt, tager det ikke for meget paa Kræfterne. Saa vil vi lægge alt i Guds Faderhaand! Han veed jo hvad der tjener os bedst. Kjærlig Hilsen fra Moder.

2.15 Juli 1886.

Der vil vi begge alle i Guds Hænder. Men ved Jo  
hvor der bliver et best. Høj. Månen fra Mødet.

Kære velsignede Joachim!  
Giv i Smerte finde de allerbedste  
Det vil at troste og styrke og nære  
Dj. med. Det har jo efter Dine sidste  
Brev og Telegrammet været at Blot  
at Agnetas Sygdoms er meget al-  
vorli. Efter min Erfaring og kost  
jo sin Dødsen efter Dine Beskrivelser  
er Ro og Stillehed det eneste eller  
vigtigste for hende, naturligvis med  
små Opvekkelser, at hun ikke skal  
fordyr sig i Groublies. - Dine Trøst  
vil at gøre os hende jo saa ulig, lig-  
saa vel som Utaalmodigheden, men  
dog alle kommer naturligvis af  
den Sygdoms. Det høres en an-  
der. Taalmodighed vil at påtage Syge  
det passer mindst af alt til en  
higende Kunstner. And, men vi  
må jo dog det, som Værre vil-  
lides. Du skal ikke rosonere med  
hende eller tale for meget, naar hun  
saa finder sig i at ligge stille, det har

om Ligebedt og morskommene Læse-  
 ting; — kunde jeg at en Ligebedt  
 handle som et Bæm. —  
 Du var ikke for et Leds eller  
 vil gøre dig nogen Betrædelse,  
 man vil lade lang, for at finde  
 en god og god, som du. Det  
 gør mig saa indlydende, at du  
 har troet at mit Brev var fuldt  
 af Betrædelse. Jeg synes det i Ligebedt  
 og var saa indlydende glad ved at høre  
 fra mine 2 gode Bønder og havde  
 sandt Tillid til, at alle var glade  
 og vilde vedblive at være glade, tro  
 det angik eder.  
 Det har i hele Vinteren haft en  
 lidt Bælgende af Angstelse o-  
 ver alt det magt, som Agnete op-  
 levede, og at det god Læg: Læg  
 passer ikke til vor langsomme  
 Natur, og saa angstede vi os no-  
 get for Rejsen, thi at se det  
 magt, tager fra Nerven, men  
 nu troede jeg jo at alt var vel  
 overstaaet, og glædede mig over  
 at I var i. De var det dejlige  
 Leds. — Jeg gentager, at jeg ikke vilde  
 gøre dig Betrædelse, men maade nok  
 fra en spøgende Maade minde om

+ alt, hvad du har ønsket: Ligebedt, har ikke været  
 skæet og vi have alle været og indlydende derover. Skundt du  
 om Ligebedt og morskommene Læse-



Forsigtighed og Mædelskold. Hvad Vi  
 heren angaar, Bør jeg jo betragte mig  
 selv som at have brugt min moder-  
 lig Hensigt mere til at holde hende  
 mere. De kender mig, men jeg har  
 aldrig angaaet, imidlertid er min  
 egen hende gjort sig det endnu mere  
 indgæende, at Agnete er en fast  
 Natur og at vi egentlig hele hendes  
 Liv har været lidt paa Naale o-  
 verspændte. Men Gud har kun  
 jo altid været og om Gud vil for-  
 mude at det vil kun blive det  
 igjennem! Et Brev paa hendes Sundhed  
 er jo, at hun aldrig har ligget sig  
 syg, siden hun blev voksen. Har  
 hende, Børn! hvor hun var mere  
 lidende, siden hun er utaalmodig!  
 Agnete utaalmodig! Det har  
 jo aldrig oplevet, Utaalmodigheden  
 var naturligvis Boudoir af hendes  
 nervøse Sygdoms tilstand. -  
 Caroline siger at Phiniscen altid  
 gjør de Syg heldig af det, - og er  
 en Hæder af Medicin, men indseer  
 jo at den ikke kan undværes: den  
 alvorlig en Sygdom. - Og den gode  
 forstaa, at den holder de andre Læger  
 til, fordi den er i Angest for sin  
 indre Børn Hæder, men gjør det  
 hende ikke nervøs med de mange?  
 Det hende dog endog ikke tale at Od

og Nat! Er det rigtig at hende saa meget mere hende, men  
 hun søger, skifte den lidt, bærer det ikke for meget paa Skønheden

om liggyldig og morsomme Læs-  
 ning; — kunde jeg et en Iy mas be-  
 handle som et Bæm. —  
 Du mas ikke tro et Fides eller g  
 vil gjøre dig nogen Betræjdelser,  
 man vil lade lang, for at finde  
 en god og en Iy, som du det  
 gør mig en indby, og det (vrig) du  
 har troet et vist Brev var fuldt  
 af Betræjdelser. Iy synes det i Iy  
 og var en indby, glad og et lunde  
 jeg mine 2 gode Bømer og havde  
 sendt Tillit til, at alt var gæste  
 og vilde vedblive et vore glade, tro  
 det angik Iy.  
 — Det har i hele Vinteren haft en  
 lidt Bængsere af Angstelse o-  
 ver alt det meget, som Agnete og  
 ledede, og at det gik Play: Iy  
 passede ikke det var langsomme  
 Natur; og som angstede vi et no-  
 get for Rejser, thi at se det  
 meget, Læge jeg Nerven, men  
 nu troede jeg jo at alt var vel  
 overstaaet, og glædede mig over  
 at I var i. De jeg det Hejlig  
 Slet. — Iy gjentager, at jeg ikke vilde  
 gjøre dig Betræjdelser, men maade nok  
 jeg en epigramatisk Maade minde om

+ alt, hvad du har ønsket i Iy, har indtil vore fuldt for-  
 skæet og vi have alle været og indby derover. Skund du  
 om Iy min omme opsigende Brev i!



Agnete! Dit er den 2. af flere om forfærdet det paa det  
afte, der den. Hverde Børn Børn! Gud være med eder alle

Helene. Det de rose italienske Pige  
at lade vore at dale, naar de ere  
hob hende, den kun ikke noget  
med Tegn. - Lad hende for alting  
ikke høre dine el. mine Breve. Det  
den kun for ingen Maade teale! -  
Gutrid Feder den vore saa forfærdet, men  
er altid afslægt. Min Pøtke Kanne har  
hast den og nogle Menneder efter fød  
Fader den. Han laa vist i 4-5 Uger og  
skjødte Sygdommen begynde sidst i Ja-  
nuar, var han kun en selv i Sep tem-  
ber. Han las ogsaa altid og gæsnede  
over sin Sygdom. Han kunde vore tilstede  
atvære bedre i flere Dage og blive helt  
fraskj. igen. Mæden var for det meste na-  
gubunde: Ouden, men det som plagede  
ham mest, var en liden belagt Tunge og  
Hovedpine. Mon de Smerter i Halsen  
den Agnete har, ikke ogsaa er nervøs?  
Det gjør mig saa ondt for hende med den  
Pøtke, det er saa pinagtigt. - Høje  
Gode Jodrus! hold en Modet godt oppe, det høje  
per per Agnete! den man for ingen Maade  
mæde, at du er fornuftig, hvor godt det er, ved  
ingen bedre end j. - Mon en vider Skud, det  
pet: det Edvige, ikke Gunde bedre ved en fra  
Hovedet. Den det binder om Fødderne med et  
3 kruset Færligt, Edvigeledes lægger under Fod-  
saalene, om afløser og læg af om Morge-  
nen alle i Nattevis. Fader den ikke afslægt  
Ris med det Læft i, mon det ikke den Lødder  
den den ogsaa piddet af i. - Den skal  
naturligvis ikke blive længe Børn  
det at, det lægges jo den Tid for